

134

Colecția **POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE**

IOANA PETRESCU

**O ÎNTÂMPILARE
DE NECREZUT**

EDITATA
DE REVISTA

**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

12 II

IOANA PETRESCU

O ÎNTIMPLARE DE NECREZUT

★ ★

Coperta — desen: DUMITRU IONESCU

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”
Anul VI — Nr. 134

Rezumatul capitolelor precedente

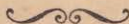
Intr-un cadru care evocă viața muncitorilor negri din minele de aur din Katanga (Congo Belgian) și lupta pe care minerii o duc, sub conducerea liderului lor, Mdolomba, cu marele industriaș Maurice Castella, președintele consiliului de administrație al Societății „Metafric”, pentru obținerea unor revendicări, se desfășoară povestirea unei aventuri uimitoare petrecute în avionul care face cursa Elisabethville-Bruxelles.

Maurice Castella, împreună cu fiul său Alain, pleacă în Belgia cu avionul, ducând cu el o casetă în care se găsea mostra unei invenții de excepțională importanță, pe care o realizase inginerul Laurent, șeful serviciului de radiocomunicații al Societății „Metafric”.

În avion se mai aflau șase pasageri: negrul Mdolomba, cu care Castella avusese o discuție violentă înainte de plecare, un scriitor și ziarist progresist, Gérard Mercoeur, care făcuse o călătorie de studii în Congo, o cîntăreață, Lili Mousselet, o turistă excentrică, miss Ascomb, un boxer mexican, José Orido, și un american, Harold Beck.

În ziua de 11 septembrie, ora 23, în plin zbor deasupra Saharei, în timp ce Mercoeur era în cabina radiotelegrafistului, iar Alain Castella se afla la bufet, unde stătea de vorbă cu stewardesa Francine, se auzi o detunătură puternică, și comandantul avionului, Michel Spire, intrînd în cabina pasagerilor, constată că plexiglasul unei ferestre era spart și că Maurice Castella, care ocupa fotoliul din dreptul ferestrei, dispăruse în mod misterios. Toți pasagerii erau adunați în jurul fotoliului gol și un fum des ca o ceață umplea cabina.

La aeroportul din Bruxelles, comisarul Delage și inspectorul Blondel rețin pe toți pasagerii pentru a fi anchetați, considerînd că singura ipoteză plauzibilă ar fi că s-a săvîrșit o crimă, așa cum afirmă Alain Castella, care este interogat cel dintîi asupra împrejurărilor în care s-a produs dispariția.

O ÎNTÎMPLARE DE NECREZUT

(Urmare din numărul trecut)

— Vedeți că... eu... tocmai că nu mă aflam de față... Mă trimisese tatăl meu să-i cumpăr niște țigări la bufet. Când m-am întors am văzut o ceață deasă care pluea în cabină; fotografia tatălui meu era gol, iar el dispăruse.

— Câtă vreme ai lipsit?

— Cel mult un sfert de oră.

— Ce ai observat în momentul când te-ai întors?

— Toți pasagerii se găseau în dreptul fotoliului tatălui meu, lucru care mi s-a părut foarte suspect.

— Dumneata inclini să crezi că deplasarea lor ar avea o legătură cu dispariția?

— De ce nu? Poate că au profitat de lipsa mea ca să-și pună planul în execuție. Când am intrat eu, nu avuseseră vreme să revină la locurile lor. Cel dintâi pe care l-am văzut a fost Mdolomba, un lider al muncitorilor cu care tatăl meu a avut o discuție violentă înaintea plecării de la mină. Unul singur nu era acolo, și anume: domnul cărunt care ședea în față și care se afla în cabina radiotelegrafistului.

— Și care a fost atitudinea lor?

— Păreau grozav de tulburați. Dădeau semne de sufocare. Mai târziu au încercat să-mi explice ce s-a întâmplat.

— Părerea d-tale este deci că e vorba de o crimă premeditată? rezumă Delage.

— E greu de spus. Dar nu văd cum s-ar putea explica altminteri dispariția tatălui meu.

— N-ai avut în vedere și ipoteza unei sinucideri?

— Nici prin gând nu mi-a trecut așa ceva! Alain părea foarte surprins. Doar tatăl meu dorea să ajungă cât mai repede la Bruxelles. Convocase consiliul de administrație pentru miine dimineată. Și... și... cu firea lui... Nu era el omul..., parcă ar fi vrut să mai adauge ceva, dar se răzgîndi și tăcu.

— Care fusese scopul călătoriei sale în Congo?

— Tocmai asupra acestui lucru aș vrea să insist. Pinguinul parcă se însufleșise, miinile lui făceau gesturi dezordonate. Tatăl meu mergea în Katanga ca să asiste la o anchetă asupra unui accident în mină. Oh! Să nu credeți că ancheta asta... Totul s-a rezolvat cât se poate de bine pentru el și pentru societate, care a fost degajată de

orice răspundere. Dar, în schimb, a avut mari dificultăți cu muncitorii. Acest Mdolomba e un om primejdios, care îi agită continuu pe negri și care și-a permis chiar să-l amenințe pe tatăl meu.

— Dumneata faci, așadar, o legătură între dispariția lui și aceste împrejurări?

— Sînt convins că au legătură. Nimeni nu știa că plecăm ieri cu avionul. Totuși Mdolomba ne-a urmărit cu o mașină. L-am văzut cînd cobora din ea la aeroport. Și a plecat cu același avion, ceea ce îl face foarte suspect în ochii mei.

— Ce credea tatăl d-tale în această privință?

— Am impresia că se temea. Mi-a atras de mai multe ori atenția că acest sindicalist e un om primejdios și că trebuie să-i supraveghez mișcările. Eu înclin să cred că papa a fost ucis și aruncat pe fereastră de Mdolomba. Poate și cu complicitatea celorlalți, adăugă el, cu o vădită ezitare în glas.

— Ceilalți pasageri îl cunoșteau pe tatăl dumitale? Aveau relații cu el?

— N-aș putea spune. În orice caz, îl cunoștea domnișoara Mousselet. Ah! Uitasesm! se bătu cu palma peste frunte, domnișoara aceasta cunoștea data plecării noastre.

— Prin ce împrejurare?

— Într-o seară am luat masa cu tatăl meu la cabaretul „Struțul verde”. Acolo cînta Lili Mousselet; tatăl meu s-a retras devreme. Cînd am rămas singur, dînsa a venit la masa mea. Am dansat împreună, și, din vorbă în vorbă, s-a interesat de data plecării noastre; m-a rugat chiar să-i cumpăr și ei un bilet pentru Bruxelles. Spunea că i-a expirat angajamentul, că ar vrea să se întoarcă în patrie și că nu are bani pentru bilet. I-am reținut un loc în avion, comunicîndu-i și data plecării noastre, fără să dau nici o importanță acestui amănunt. Acum, după cele întimplute, insistența ei dă de bănuît. Numai ea l-a putut înștiința pe Mdolomba.

Urmă o clipă de tăcere. Adîncit în gînduri. Blondel își netezea mustața. Delage se juca cu un cuțitaș de tăiat foile.

— Încă un amănunt de care uitasesm, adăugă Alain. Tatăl meu a primit o radiotelegramă în avion.

— Și d-ta numești lucrul acesta un „amănunt”? izbucni indignat Delage. Ce conținea telegrama?

Alain dădu din umeri:

— De unde vrei să știu? Dînsul n-a găsit de cuviință să mă informeze. Tot ce vă pot spune e că părea destul de iritat după ce a citit-o. A motofolit hîrtia și a băgat-o în buzunar. Mi-a spus însă din nou să nu-l pierd din ochi pe Mdolomba.

Delage sună și trimise pe Delbas să-l aducă pe radiotelegrafist. Pină la venirea acestuia, poliștistul îi spuse mieros lui Alain:

— Domnule Castella, dacă doriți, puteți rămîne și mai departe. În cameră fu introdus Mdolomba.

Acesta se așeză în fotoliu fără să arate nici o neliniște. Chipul lui oglindea o nepăsare și o liniște puțin obișnuite. Vorbea într-o franțuzească destul de corectă și curgătoare.

— Numele și pronumele?

— Iliah Mdolomba.

— Cetățenia?

— Belgiană deocamdată. Dar în curînd sper să fiu cetățean al statului independent Congo.

Vorbise înălțându-se în fotoliu, cu o mindrie în voce abia ascunsă.

— Vîrsta ?

— 43 de ani.

— Unde locuiești ?

— La Elisabethville.

Intrebările și răspunsurile se succedau rezezi, precise, ca niște mingi lovite de rachetă.

— Profesiunea ?

— Tehnician la întreprinderea de rafinare a cuprului „Cirom“.

— În ce scop ai întreprins călătoria aceasta la Bruxelles ?

Mdolomba stătu o clipă la îndoială. Lui Delage nu-i scăpă ezitarea sa.

— În ce scop ? insistă el.

— Voiam să informez presa asupra celor petrecute la „Metafric“.

— Il cunoșteai pe dispărut ?

— Da, destul de bine.

— Recunoști că l-ai văzut în dimineața de ieri și că ai avut cu el o discuție violentă ?

— Recunosc.

— Ce știi despre dispariția lui ?

— Ce știe toată lumea.

— Și anume ?

— Nu apucasem încă să adorm, dar eram toropit de somn. Am auzit o detunătură. Cînd m-am dezmeticit, am văzut în jurul meu un fum, un fel de ceață deasă și am băgat de seamă că pasagerul dispăruse de pe fotoliu.

— Nu l-ai văzut, așadar, dispărînd ?

— Nu. Am observat însă fereastra spartă.

— De ce te-ai ridicat de la locul dumatile ?

— Simțeam că mă innăbuș. Pe fereastră pătrundea un curent de aer înghețat. Voiam să înștiințez pilotul de cele întimplate.

— Cum îți explici dispariția ?

— Nu-mi explic ce s-a putut petrece. Poate că s-o fi sinucis.

Poate că îl muștra conștiința pentru faptele lui.

— Domnule Mdolomba, părerea noastră e cu totul alta. S-ar părea că e vorba de o crimă. O crimă colectivă, ca să zic așa, împotriva lui Castella. Un asasinat politic.

Aplecîndu-se peste birou, îl așinti drept în ochi.

Mdolomba suportă privirea fără să clipească.

— Vă privește ce credeți, spuse el cu răceală. Eu susțin însă că e o nebunie să credeți așa ceva.

— Mențiți declarația d-tale ? Nu mai ai nimic de adăugat ?

— Nu mai am nimic de adăugat.

Delage parcă ar fi vrut să mai insiste. Îl consultă cu privirea pe Blondel. Acesta făcu un semn.

— De ajuns deocamdată.

Mdolomba semnă declarația.

— Următorul, spuse Delage.

Pastorul intră cu pași măsurați, salutînd foarte cuviincios în dreapta și în stînga. Se așeză binișor pe fotoliu, își rezemă umbrela de spătar, își puse pălăria pe genunchi, împreunînd mîinile într-un gest cucernic. Și așteptă. Părea foarte liniștit.

Comisarul îl observa pe sub ochelari, părint ocupat să pună rînduială în hîrtii și să-i caute pașaportul. Cînd crezu că l-a lăsat destul ca să înceapă destăinuirile, spuse brusc :

— Numele și pronumele ?

— Harold Beck.

— Vîrsta ?

— 50 de ani.

— Născut la Southampton ?

— Da.

— Locuiți în America ? Văd că aveți pașaport american.

— Da. M-am stabilit la Cincinatti, unde am prozelizii mei.

— Profesiunea ?

— Pastor metodist.

— *Ați locuit multă vreme la Elisabethville ?*

— Numai cîteva zile.

— Dar pașaportul arată o viză mai veche.

Pastorul ezită o clipă :

— *Am întreprins mai multe călătorii ca misionar în Africa.*

— Și unde locuiați la Elisabethville ?

— La „Grand Hotel“.

— Povestiți-ne ce știți în legătură cu dispariția.

— Nu știu nimic. Adormisem, cînd m-a trezit o defunătură. N-am înțeles ce se petrece. Eram buimăcit. Nici n-am observat că a dispărut un pasager. Sînt foarte distrat din fire, se scuză el cu un zîmbet dulceag. Trăiesc mai mult cu gîndurile și meditațiile mele. Ceilalți călători mi-au atras atenția asupra dispariției.

— Pretindeți deci că nu l-ați cunoscut pe Castella ?

— Nu, niciodată.

— Aveți o părere personală asupra felului cum a putut el să dispară ?

— Mărturisesc că nu m-am gîndit. S-ar putea să se fi aruncat singur în gol, după ce a spart geamul. L-o fi apucat o criză de nebunie.

— Nu v-ați gîndit nici o clipă că poate fi vorba de o crimă ?

— Crimă ? Pastorul rotunji ochii mari, înapămintăți. Vai de mine ! Cum ar fi cu puțință ?

— Și că în ochii poliției, dv., toți cei care ați fost tovarășii lui de călătorie, ați putea fi, teoretic vorbind, complici la această crimă ? *Dumneata dacă vrei să fii scos din cauză, trebuie să spui tot ce știți despre ceilalți pasageri, despre Castella și despre cele ce ai observat pînă la ora dispariției.*

— Dar vă afirm că nu știu nimic.

— Nu știți cine e Castella ?

Pastorul stătu o clipă la îndoială.

— V-am spus că nu știu.

Și de data aceasta comisarul remarcă ezitarea lui.

— Vă rog să vă gîndiți bine. Mai aveți ceva de adăugat ?

— Nu mai am nimic de adăugat.

Pastorul semnă declarația, pe care i-o întinse secretara, apoi se mișcă în fotoliu, neliniștit. Îi scăpă un oftat. Comisarul se uită la el cu atenție sporită așteptînd.

— Da ! E groaznic, șopti el, omul a pierit în chip misterios. Dar dacă a fost cumva ucis, pedeapsa îl va lovi pe ucigaș oriunde s-ar

ascunde. Fărădelegea îi va fi descoperită, și toți s-or ridica împotriva sa, prorooci el solemn cu arătătorul ridicat amenințător.

Schimbînd tonul, întrebă cu blîndețe:

— Cît e ceasul? Eu ar trebui să fiu negreșit la ora 4 la Bruxelles. Am o întîlnire care nu suferă întîrziere.

— Sînteți însă la dispoziția poliției, și regret că nu vă pot îngădui să plecați deocamdată, spuse Delage.

Pastorul oțtă resemnat, își luă umbrela și salută cuvîncios, de pîrtindu-se.

În ușa se încadră silueta masivă a boxerului. În sala de așteptare nu încetase să facă gălăgie, cerînd să vorbească inspectorului de la siguranță. Făcu cîțiva pași și se opri ursuz și încruntat, cu mîinile în buzunare. Privi cu uimire fotoliul care i se oferea. Pentru un vlăjgan de înălțimea lui și care cîntărea cel puțin 100 kg, era într-adevăr o bătaie de joc ca să i se ofere un asemenea fotoliu pitic.

Se uită la polițist cu un aer de tigru neimblînzit, în timp ce fălcile lui puternice mestecau într-una.

— Nu se mînincă aci, îi atrase atenția comisarul cu severitate.

— Nu mîninc, mîrii uriașul. Totuși scui-pă în batistă guma de mestecat.

— Te rog, scoate-ți pălăria și ia loc.

El privi iar chiorș spre fotoliul scund.

— Prefer să stau în picioare, hotărî el.

Ancheta urmă pe același ton agresiv.

— Numele și pronumele?

— Sint cetățean mexican și nu înțeleg să fiu anchetat de dv. Refuz să răspund la întrebări.

— Dumneata, domnule, se pare că nu înțelegi un lucru, spuse Delage. A dispărut în mod misterios unul dintre tovarășii dumitale de călătorie. Prezumțiile sint că ar fi vorba de o crimă. Poliția belgiană poate să emită mandat de arestare împotriva dumitale dacă va crede de cuvîință.

— Poliția belgiană să nu mă scoată din răbdări.

— Așadar, numele și pronumele? repetă Delage, făcîndu-se a nu auzi.

— José Orido. N-ați auzit numele acesta pînă acum? Campionul mexican la categoria grea.

Se imblînzise în chip vădit și răspundea cu toată bunăvoința de care era în stare.

— Vîrsta?

— Douăzeci și opt de ani.

— Naționalitatea?

— Mexican.

— Profesiunea?

— Boxer. Am mai spus-o doar, se imbufnă el iar.

— Ce făceați la Elisabethville?

— Am avut un turneu de meciuri în Africa de Sud.

— Cît timp ai locuit la Elisabethville?

— Vreo cinci zile.

— Și unde ai locuit?

— La „Grand Hotel“.

— De cînd îl cunoșteați pe Mdolomba?

— Nu cunosc nici un Mdolomba.

— Totuși ați fost văzuți împreună și ați plecat cu același avion.

— Și ce dovedește asta ?
— Nimic, deocamdată. Il cunoșteai pe Castella ?
— Nu l-am văzut în viața mea.
— Povestește-ne ce știi despre dispariția lui.
— Nu știu nimic. Dormeam.
— Totuși recunoști că ai fost văzut de către domnul Castella lângă fotoliul dispărutului ?

— Recunosc. Am fost și eu curios să văd ce se întâmplă.

Interogatoriul continua monoton. José Orido nu cunoștea sau nu voia să cunoască pe nimeni. Semnă declarația și ieși bombănind fără măcar să salute pe cei de față.

În urma lui, Lili Mousselet se apropie cu pași mărunți, fândosiși, legănându-se pe tocurele ei foarte înalte; se așează în fotoliu, netezindu-și cutele rochiei, și-și scoase minușile albe.

— Numele, pronumele, începutu Delage.

— Stă scris acolo în pașaport, se alintă Lili. De ce să le mai spun ?

— Dumneata nu trebuie să întrebi, ci să răspunzi la întrebările mele, spuse Delage cu glas sever.

Femeiștile elegante de felul acesta îl plictiseau. Totdeauna avea dificultăți cu ele la anchetă.

Lili se supuse oftând.

— Hélène Mousselet.

— Virsta ?

— Douăzeci și opt de ani.

— Pașaportul la care te referi mărturisește treizeci și trei.

— E o eroare! se repezi ea indignată. N-am mai mult de douăzeci și opt. Pot să vă aduc și martori.

— Profesia ?

— Artistă. Cântam în fiecare seară la „Struțul verde“.

Comisarul deschise cutia de țigări care se găsea pe birou și i-o întinse ei mai întâi și apoi celorlalți.

— Fumezi ?

— Dacă-mi îngăduiți, mulțumesc, cîrpi ea afectată.

Delage își scoase bricheta și se aplecă peste birou, privind-o cu luare-aminte.

— Cum l-ai cunoscut pe Castella ? întrebă el tocmai în clipa cînd apropiase flacăra de țigara ei.

O tresărire nesimțită a mîinii o împiedică să aprindă numaidecît țigara.

— Nu l-am cunoscut de loc.

— Cum se poate ? Nu-ți amintești ? Ai chiar atît de multe cunoștințe, încît poate trece neobservat printre ele marele industriaș Castella ?

— V-am spus tot ce aveam de spus, se îmbufnă ea deodată. Nu mai am nimic de adăugat.

— Fac apel la memoria d-tale. Cum se face că, necunoscîndu-l pe dispărut, ai ocupat în avion un loc ce a fost rezervat de domnul Alain Castella ?

Lili Mousselet clipi repede din ochi. Dar nu dădu alt semn de mirare.

— N-am spus că nu l-am cunoscut pe domnul Alain, spuse ea cu un rîs silît.

Delage se întoarse spre tinăr.

— Cînd l-ai cunoscut pe domnul Alain Castella?

— Nu-mi amintesc în ce zi. Foarte multă lume mă invită la dans sau la masă după ce mi-am sîrșit numărul. Vedeti dar că e greu să țin minte toți oamenii care s-au perindat prin local.

— Dar un om pe care l-ai văzut numai în trecăt, cinci minute, nu ți-ar fi oferit biletul de avion pînă la Bruxelles. Dînsul ne-a mărturisit adineauri.

Ea plecă ochii cu un aer de ingenuă de comedie, dar nu răspunse. Delage crezu nimerit să schimbe cursul întrebărilor.

— Îi cunoști de mult pe Mdolomba?

— Mdolomba? se miră ea. Acum întia oară aud numele ăsta.

— Dar pe Harold Beck îl cunoști?

— Cine e Harold Beck? întrebă ea cu o uimire bine jucată.

— Vrei să spui că nici de José Orido n-ai auzit niciodată?

— José Orido? Cine mai e și ăsta?

— Trebuie să-ți atrag atenția, spuse răstit comisarul, că situația dumitale este foarte grea. Și nu ți-o ușurezi de fel cu răspunsurile astea.

Privirile înspăimîntate ale cîntăreței treceau de la unul la altul, implorînd ajutor.

Se opriră apoi asupra comisarului.

— Dar ce vreți de la mine? strigă ea, frîngîndu-și mîinile într-un gest patetic. Era un prilej unic să-și arate talentul ei pentru tragedie. Întotdeauna năzuise să joace roluri mari — Fedra, Andromaca — și în loc de asta ajunsese o necunoscută cîntăreată într-un bar la Elisabethville.

Uimirea ei păru comisarului teatrală și prefăcută.

— Știi foarte bine ce vrem. Adevărul, rosti el răspicat, aplecîndu-se peste birou. Ești bănuită de a fi spionat mișcările lui Castella, dînd de știre persoanelor interesate. Mai mult, ești bănuită de a fi participat la asasinarea lui. Dacă ai ceva de spus spre apărarea d-tale, vorbește pînă nu e prea tîrziu.

Delage întrebîntase tocmai limbaful în stare să impresioneze o asemenea femeiușcă. Lili îl ascultase înmărmurită. La urmă, toată atîtîdinea ei teatrală căzu ca o mască. Izbucî în hohote de plîns.

— Nu știu, nu înțeleg. E groaznic! îngăimă ea printre suspine.

— Haide, fi! fată de treabă, nu mai tot ocoli întrebările. Spune-ne tot ce știi.

— Am să vă spun, ingînă ea. Pe Mdolomba nu-l cunosc. Dar am stat mai mult de vorbă cu Alain într-o seară, săptămîna trecută. Băuse cam multe cocktailuri și simțea nevoia să se spovedească. Mi-a povestit toate necazurile lui. Era foarte supărat pe bătrîn, care-l ținea prea din scurt și voia să-l silească să muncească. Pe el, munca asta în industrie nu-l interesa, ca nici un fel de muncă, de altfel. Spunea că duce veșnic lipsă de bani, dar că atunci cînd va pune mîna pe moștenire și va fi el stăpînul...

Alain se ridicase de pe scaun și venea spre ea cu mersul lui legănat de pinguin. Ea se înterupse deodată și-l ațînti cu ochi mari, speriați.

— N-am vrut să spun nimic rău despre tine. Dar din moment ce ai mărturisit că mi-ai luat biletul de avion, trebuia să explic și restul.

— Spune mai departe, o incurajă Delage.

— L-am rugat pe Alain, pe care l-am revăzut și în seara următoare să-mi ia un bilet la avion; eu voiam să ajung cit mai repede

la Bruxelles, unde sper să semnez un angajament nou. M-am săturat de Congo. Iată tot ce știu.

Și suspină, ștergându-și ochii. Cind se ridică în picioare, se clătina nesigură.

— Simt că leșin, șopti ea.

Delage fu nevoit s-o trimită cu agentul pină la infirmerie, să se liniștească.

După dinsa fu chemată englezoaica. Semăna mai mult decit ori-cind cu o sperietoare de păsări. Se lăsă să cadă de sus în fotoliu, cu stîngăcia pe care o punea în toate mișcările ei. Trupu-i costeliv, format parcă numai din unghiuri drepte, anevoie își făcu loc între pernele de piele. Rămase nemișcată, așteptînd.

La primele întrebări răspunse cu precizie, destul de sec și fanțos. Comisarul însă adoptase o alitudine prietenoasă și împăciuitoare.

— Am avea nevoie de cîteva lămuriri, miss Ascomb, spuse el pe englezește, ceea ce o imblinzi numaidecît pe bătrîna miss. Vreji să fiți bună să ne ajutați în ancheta noastră?

— Sînt la dispoziția dv., comisar, rosti ea cu bunăvoință.

— Ce făceați la Elisabethville?

— Am stat acolo numai trei zile. Eram în trecere. Cu toate că lucrul nu are o legătură directă cu ancheta, vă pot spune că mă întorceam dintr-o călătorie la Capetown. Am fost invitată de Clubul septuagenarilor să țin o conferință.

— Ce ne puteți spune în privința dispariției lui Castella? o întreprurpe Delage.

— La început, n-am observat nimic.

— Totuși de la locul dv., era cu neputință să nu vedeți ce se întimplă pe fotoliul de vizavi.

— Ochii mei erau întorși înăuntru, spiritul meu era absorbit de meditații, ca în fiecare seară.

— În sfîrșit, spuneți-ne tot ce știți.

— Am auzit un zgomot puternic. Cind am întors capul, l-am zărit pe pasagerul de pe fotoliu dispărînd într-un nor diafan.

— L-ați zărit, așadar? se repezi Delage.

Miss Ascomb nu răspunse; doar privirea ochilor ei, care nu clipeau niciodată, era așintită pe perefe, parcă ar fi urmărit o vedenie știută numai de ea. Comisarul avu un fior neplăcut. Fără îndoială că englezoaica nu prea era în toate mințile. Delage încercă să mai pună cîteva întrebări cu privire la ceilalți pasageri, dar miss Ascomb negă cu toată tăria că ar fi cunoscut pe vreunul dintre ei. Comisarul se dădu bătut deocamdată și o puse să semneze declarația.

— Dacă Lili Mousselet juca teatru, spuse celorlalți după ce ea ieși, apoi englezoaica aceasta o întrece. Are un joc mult mai subtil. Scrînteala ei pare cît se poate de naturală.

Agentul aștepta ordine.

— Să introduc pe ultimul pasager?

— Care pasager? întrebă mirat Delage. Doar i-am audiat pe toți.

— Mai este unul, șefule, răspunse Delbas liniștit.

Cind agentul se prezentă, rugîndu-l să-l urmeze, Gérard nu părea de loc plictisit de lunga așteptare. Fusese lăsat la urmă, dar lucrul nu-l supăra. Folosise răgazul acesta, timpul mort, cum îi spunea el, nespus de bine. Își scrisese pe viu reportajul cel mai senzațional din întreaga lui carieră. Cu cît se gindea mai mult la ea,

afacerea aceasta i se părea tot mai suspectă și era foarte curios să afle ce întorsătură va lua în fața autorităților și a presei.

— Vă rog să mă iertați că v-am făcut să așteptați, zise Delage. A fost o confuzie. Din raportul comandantului aeronavei, am înțeles că nici nu erați de față în momentul când s-a produs dispariția.

Avea de-a face cu un ziarist și romancier, așa cum scria pe pașaport, și știa că nu e de glumit cu ziaristii.

— Nu te scuza, domnule comisar, mi-ai făcut un serviciu reținându-mă, îl întrerupse Gérard. Nici nu știi cât de bine am utilizat răstimpul acesta. Cu ce vă pot fi de folos?

— Ați putea să ne comunicați vreun amănunt prețios, vreo observație în legătură cu ceilalți călători?

— Mărturisesc că m-au intrigat. Fiecare luat în parte era destul de ciudat. Pastorul părea prea blajin, boxerul prea semăna bine a boxer, fata aceea bătrână era mai excentrică decît te poți aștepta chiar de la o englezoaică, iar cîntăreața punea multe note false în jocul ei. Singurul care mi-a părut cinstit și sincer era muncitorul negru.

Cei doi schimbară o privire.

— Dar de unde știți cu ce se ocupă fiecare?

— Simplă presupunere, spuse Gérard. Am năravul să mă ocup cam mult de semenii mei. Am ghicit bine?

— Minunat! murmură Delage, mă uimiți, maestre! N-ați remarcat cumva că între ei există o înțelegere?

— Nu. Afară de faptul că boxerul a împrumutat un ziar de la pastor, n-am văzut nimic.

— Iată ceva interesant! Nu cumva ați observat dacă scrisese ceva pe el?

Dar Gérard nu observase nimic.

— Ce ne puteți spune despre dispărut? întrebă Delage.

— Pe Castella l-am identificat după fotografia aceasta.

Gérard scoase din geantă revista din ajun și o întinse comisarului. Inspectorul Blondet se ridică și el și se apropie de birou, curios să-l vadă pe dispărutul care le dădea atîta bătaie de cap. Priviră în tăcere chipul acela colțuros, cu fălci puternice și privire tăioasă, care trăda o voință și o rapacitate puțin obișnuite.

Apoi Delage îi înapoie revista, îi mulțumi pentru informații și-i spuse că poate oricînd să plece la Bruxelles cu automobilul aeroportului.

Urmă ancheta personalului, care începu cu stevardesa.

În prag apărură Francine Maquet, care salută și se îndreptă cu pasul ei lin ca o dănuire spre biroul lui Delage. Toate privirile o urmăriră în tăcere: ale secretei, încruntate și lipsite de bunăvoință, iar ale celor trei bărbați, pline de o vădită admirație.

Se așeză dreaptă în fotoliu. Ochiul ei, mari, albaștri, senini, erau ațintiți asupra comisarului.

Își declină identitatea cu o voce calmă și stăpînită.

— Domnișoară Maquet, spuse Delage cu o mlădiere blindă în glas, te rog să ne spui dacă ai observat ceva mai neobișnuit în cursul acestei călătorii. Sau, mai bine, povestește-ne ce ai făcut de la plecarea din Elisabethville.

Francine se supuse. Dar din vorbele ei comisarul nu notă nimic mai vrednic de luat în seamă. Se înșirau șandvișurile cu șuncă, limo-

nadele și cafelele servite, pe care ea părea să le țină minte cu precizie.

— Caută, te rog, să-ți amintești ceva în legătură cu dispărutul

— N-a consumat decît un compot de ananas, spuse ea liniștită

— Dar i-ai predat o telegramă? întrebă Delage.

— Da, confirmă Francine.

— Ai observat ceva deosebit la Castella în momentul acela?

— Părea nervos. Cînd a desfăcut-o, a rupt un colț.

— Alțeva îți mai amintești?

— Da. Ținea în mină o bilă de metal ca o lămițe. Ochii ei se opriră asupra casei de pe birou. Și avea pe genunchi cutia aceasta.

— Alțeva ai mai observat?

— Nu; am stîns luminile și am trecut la bufet.

— Unde te aflai în momentul dispariției?

— Eram la... la... bufet, îngăimă ea și privi spre Alain. O roșeață violentă îi acoperi obrazii. Pînă și fruntea și gîtul i se rumeniră. Se mișca neliniștită în fotoliu.

— *Erai singură?*

— N... nu... adică... da..., zise ea privind spre Alain. Acesta păru că o încurajează cu un zîmbet.

— Un... un pasager, continuă ea ușurată, tocmai venise să cumpere țigări. Țigări de foi, adăugă ea repede.

— Și care era pasagerul? insistă Delage.

— Eu eram! interveni Alain, destul de enervat. V-am spus-o doar de la început.

Delage se întoarse spre el și îl privi cu luare-aminte.

— Țin să-ți atrag atenția că nu ai fost întreat dumneata, rosti el sever. Așadar, domnișoară, erai cu domnul Alain Castella. Dînsul a întîrziat multă vreme la bufet?

— Nu știu. Nu cred. Foarte puțin, îngină ea încurcată.

— Am dori să știm mai precis. Bagă de seamă! E foarte important.

— Cel mult un sfert de oră, șopti ea.

Spre norocul ei, atenția lui Delage se îndreptă în altă parte. Se întoarse spre Alain.

— Nu ne-ai spus nimic despre cutie. Ce conținea cutia aceasta?

Tînărul dădu din umeri, luînd un aer nepăsător.

— Nu știu bine. Era ceva... oarecum... o mostră dintr-un produs nou pe care papa o luase cu el ca s-o experimenteze la Bruxelles.

— Domnișoara Maquet afirmă că o ținea pe genunchi ca pe un lucru de mare preț.

Alain tăcea.

— Repet întrebarea: ce conținea cutia pe care tatăl dumitale o păzea cu atîta grijă?

Tînărul își mușcă buzele, apoi se hotărî brusc.

— E vorba de o invenție a unui inginer de la „Metafric“, inginerul Laurent. Era prieten cu mine din școală. Fusese dat afară de la o fabrică de aparate de radio, și eu am intervenit ca să fie angajat la noi. Se ocupa de serviciul de radiocomunicații și lucra și la invenția sa.

Cei doi polițiști se priviră cu înțeles.

— Și pentru ce n-ai spus nici un cuvînt pînă acum despre invenția asta?

— Pentru că tatăl meu îmi ceruse să păstrez secretul cel mai strict asupra ei.

— Și ce a devenit moștra?

— Nu știu ce a devenit. Este într-adevăr vorba de o sferă de metal de mărimea unei lămii, cum v-a descris-o stevardesa. Papa pretindea că va face din ea o armă cu efecte cu totul neașteptate.

— Bine, dar ce spui dumneata acum schimbă cu totul datele problemei, exclamă Delage. Îți dai seama cit de gravă poate fi această omisiune în depoziția dumatăle?

În clipa aceea intră Delbas cu radiotelegrafistul și-l scuti pe Alain să răspundă. Acesta aducea un amănunt cu adevărat senzațional: radiograma primită de Castella.

Cei doi polițiști se aplecară intrigati asupra blocului în care rămăse copia textului transmis:

„Mdolomba părăsit Elisabethville. Reținut bilet avion Bruxelles. Luați măsuri. Lange.“

— Cine e Lange? întrebă Delage.

— Este directorul exploatării, răspunse Alain.

— Și ce vrea să spună?

— Avem aci confirmarea că Mdolomba este un om primejdios. Textul e clar: să ne ferim de Mdolomba.

— Mie mi se pare că ar însemna mai mult decit atât, spuse gânditor Delage. Oare Lange știa că patronul său e urmărit de Mdolomba?

— Desigur, confirmă Alain.

— Rămîne de văzut, continuă Delage. Vom telegrafia îndată lui Lange să ne lămurească. Domnule Castella, ești liber. Te rugăm însă să rămii la dispoziția poliției. Vom mai avea, desigur, nevoie de dumneata.

După ce ieși tinăru, urmat de secretara care notase declarațiile, cei doi rămăseră să discute mai departe.

— Să rezumăm deci faptele, spuse Delage. Pină la ora 23 fără 10 minute, Castella se găsea în fotoliul său din avion. La ora 23, fereastra a fost găsită spartă, iar Castella nu mai era în avion. Ce ipoteze se pot formula cu privire la dispariția lui? Să luăm în primul rînd ipoteza sinuciderii. Castella ar fi spart geamul și s-ar fi aruncat singur în gol. Zgomotul auzit de pasageri a provenit, desigur, de la această spargere. Rămîne de văzut cit de valabilă este o asemenea ipoteză. Mie mi se pare că trebuie înlăturată de la început. Castella nu părea de loc să aibă gîndul la sinucidere, ci, dimpotrivă, cum ne-a spus fiul său, nu știa cum să-și apere mai bine prețioasa lui existență. Ipoteza a doua, în schimb, îmi pare înfinit mai plauzibilă. Castella a fost imobilizat, lovit sau cloroformizat, de cineva din interiorul avionului și aruncat pe fereastră, care fusese spartă chiar în clipa aceea de criminal, care nu poate fi altul decit Mdolomba.

— Mie însă mi se pare exclus, obiectă Blondel, ca o astfel de crimă să fi putut fi săvîrșită numai de unul singur dintre pasageri. Chiar dacă-l acuzăm pe Mdolomba, trebuie să admitem că și ceilalți ar fi fost complici; că dacă industriașul a fost asasinat o bandă întregă a pus la cale acest lucru și l-a dus la îndeplinire. Mărturisesc că o asemenea soluție mi se pare puțin probabilă.

— Domnule inspector, dați-mi voie! îl întrerupse cu însuflețire comisarul. Din depozițiile de adineaori nu s-a putut stabili în mod

cert vinovăția pasagerilor interogați, dar nu s-a putut stabili nici inocența lor. Răspunsurile erau pline de ezitări. Fiecare părea că are ceva de ascuns. Invenția aceea pe care Castella voia s-o țină secretă pare să fie ceva foarte important. Mobilul crimei poate fi foarte bine furtul invenției. Iar cei cinci pasageri pot fi niște bandiți foarte abili, care, desigur, nu sînt la prima lor lovitură. N-am putut încă lămuri care e rolul fiecăruia, dar pentru mine nu există nici o îndoială că au lucrat de comun acord. Căci unde a dispărut mostra din cutie? Nu m-aș mira de loc s-o găsec la vreunul dintre călători.

Și Delage se opri, satisfăcut peste măsură de raționamentele lui fără greș.

— Dar cum se poate admite, spuse Blondel, ca niște criminali să fie atît de naivi să asasineze și să păstreze obiectul furtului asupra lor, cînd riscuau să fie opriți și percheziționați la aeroport?

— Totul e o chestiune de abilitate, răspuse Delage cu vioiciune. Un criminal iscusit a putut rezolva totuși problema ascunderii mostrei. Crima asta, de altfel, iese cu totul din comun, și avem desigur de-a face cu niște răufăcători de o subtilitate puțin obișnuită.

— Totuși, spuse Blondel, mie îmi pare puțin probabilă o asemenea crimă colectivă. De ce ar fi fost nevoie de atîția complici, și mai ales de femei? Care e rolul lui miss Ascomb, de pildă?

— Tocmai de a deruta poliția. Și, dacă rolul englezoaicei e încă nelămurit, complicitatea lui Lili Mousselet e indiscutabilă. Ea a avut misiunea să-i fileze, poate să și fure mostra dacă industriașul o purta la el.

— Cum ar fi putut lucra o bandă pe o bază atît de subredă? Dacă admitem că Alain Castella nu se ducea la bufet sau Mercoeur la telegrafist, planul le era zădărnicit.

— Păreră mea, spuse Delage, este că ei îl urmăreau pas cu pas pe Castella pentru a prinde momentul favorabil realizării planului. Dacă momentul acela nu se ivea în avion, ar fi continuat să-l urmărească la Bruxelles, pînă cînd izbuteau să-l ducă la îndeplinire.

— Ipoteza aceasta mie mi se pare prea puțin întemeiată, spuse Blondel. Nu pot spune nimic. Trebuie să mă mai gîndesc.

— Deocamdată, îl întrerupse Delage fără să-și ascundă nerăbdarea, sînt de luat unele măsuri urgente și care nu suferă aminare. Domnule inspector, mă autorizați să procedez la o percheziție corporală asupra pasagerilor?

— Fără îndoială. E primul lucru de făcut. Vei cere apoi cit de curînd informații la Elisabethville pentru a controla afirmațiile călătorilor și-l vei căuta pe Lange, la „Metafric“.

Delage chemă pe Delbas ca să-i dea instrucțiunile necesare. Cei trei pasageri fură aduși din nou în biroul comisarului. Miss Ascomb fu condusă la infirmerie, unde se afla și Lili Mousselet, ca să fie cercetate de secretara comisarului și de sora de caritate.

Pe rînd, agentul pipăi cu multă dexteritate hainele pasagerilor. Din buzunarul lui José Orido scoase un revolver „Colt“, de dimensiuni respectabile, și o tabacheră de aur, pe care le puse pe birou. Incepu apoi să cerceteze cusăturile și căptușeala. Călătorii se supuneau fără nici o bunăvoință acestei percheziții. Păreau indignați și gata să se ia la harță. În clipa aceea intră secretara, care-i spuse comisarului că nu a găsit nimic asupra celor două femei. Aci, de asemenea, Delbas nu găsișe nimic. Delage își mușca buzele nervos. Privea la pastor, care rămăsese în cămașă, în timp ce Delbas îi cer-

ceta hainele și încerca să deșurubeze umbrela; Harold Beck, înalt și pleoștit ca un cocostîrc singuratic, încerca să-și acopere pudic goli-ciunea cu pălăria.

Deodată, Delage avu o inspirație. Smulse pălăria tare din mina preotului, o privi pe toate părțile, o ciocăni, așa cum făcuse și Delbas mai înainte, apoi, cu un briceag, desfăcu căptușeala de mătase, pe care scria cu litere de aur „V. Ridge-Cincinatti”, și, ca un scamator care face omletă într-un joben ca să scoată din fundul lui un porumbel viu, el scoase un pumn de diamante de o mărime și de o frumusețe rar întâlnite. Toți cei de față se aplecară buimăciți asupra pălăriei: acolo, în fundul dublu, amenajat ca o mică ascunzătoare, sclipeau cu mii de focuri alte citeva pietre de o formă și strălucire admirabilă. Delage căută febril printre ele. Dar faimoasa mostră lipsea.

— Cum poți explica, domnule Beck, prezența acestor pietre prețioase în pălăria dumitale? întrebă Delage.

— Domnule comisar, vă rog să-mi îngăduiți mai întâi să mă îmbrac, răspunse cu multă demnitate așa-zisul pastor.

După ce își încheie ultimul nasture la redingota sa neagră, se așeză în fotoliu, într-o atitudine spășită.

— Știu că împrejurările sînt împotriva mea. Dar jur că sînt nevinovat. Diamantele acestea nu au nici o legătură cu Castella. O enoriașă bogată a mea, mistress Smith din Cincinatti, mi-a incredințat o sumă importantă cu prilejul călătoriei mele în Orient, rugîndu-mă să-i cumpăr diamante. Voia să facă un plasament sigur.

— Frumoasă indeletnicire pentru un pastor metodist! Eu să fi fost în locul doamnei Smith, spuse Delage batjocoritor, n-aș fi avut curajul să-ți incredințez o sumă atît de însemnată. Și, mă rog, poți să ne spui de ce ai ascuns diamantele în pălărie?

— Ca să nu-mi fie furate și... și ca să nu am dificultăți la vamă. Doar nu credeți că sînt un asasin! spuse deznădăjduit pastorul, frîngîndu-și minile.

După ce ieșiră toți pasagerii, polițiștii rămaseră iar să discute.

Blondel se ridică în picioare și străbătu biroul în lung și în lat, mîngîindu-și într-una mustățile pleoștite.

Se opri în fața măsuței secretarei, pe care Delage pusese caseta cu pricina. O luă în mînă, o răsuci și mișcă resorturile.

— Ce cutie ciudată! Grozav aș vrea să știu ce mostră va fi fost aceea care trebuia păzită cu atîta grijă? Nu te-ai gîndit de loc că sfera aceea, își privi palma — și palma lui se rotunji ca și cum ar fi ținut cu adevărat un obiect —, a putut fi chiar arma secretă cu care a fost suprimat Castella? Eu așa văd lucrurile. Inofensivă pentru el, era în realitate o mașină infernală care, făcînd explozie, a spart plexiglasul, iar pe industriaș l-a spulberat, l-a făcut să dispară fără urmă. Să admitem un moment că industriașul nu cunoștea toate proprietățile acelei mostre pe care o ducea cu el. Că ea putea să fie o armă secretă care să se declanșeze la un anumit moment și să-l suprime chiar pe el. Și că cineva a folosit-o împotriva lui. Unul care dă de bănuît e neapărat inventatorul. Dar dacă avea și un complice?

Blondel se opri în fața lui Delage cu un aer întrebător.

— Mdoiomba! Numai Mdoiomba! răspunse tot el. E vorba de un asasinat politic. Trebuie să-mi iej informații asupra aceluia Lau-

rent. De ce a fost concediat de la fabrica de aparate de radio? Pare un individ foarte suspect.

Delage tăcuse tot timpul și acum îl privea cu un suris sarcastic pe inspector. Metodele lui „științifice“ îl duseseră la alte concluzii.

— Și dacă nu era Mdolomba?

— Cine atunci?

— Dacă era Alain, propriul fiu al industriașului, care l-a asasinat în dorința lui de a-l moșteni, așa cum a mărturisit Lili Mousselet.

— Evident că și ipoteza aceasta trebuie avută în vedere, spuse Blondel îngândurat.

Comisarul Delage surise; era nespuse de mulțumit. Cazul Castella i se părea acum destul de clar. Raționamentele lui, întemeiate pe declarații și prezumții, i se păreau fără greș. Căutase să-l convingă și pe Blondel, care părea că încă mai stă la indoială.

Pe inspector, lipsa cadavrului îl puna în mare încurcătură. De-a lungul carierei lui avusese de-a face numai cu cadavre „disciplinate și cumsecade“, care așteptau cuminți la locul lor venirea poliției. Și atunci începeau să dezvăluie o mulțime de lucruri, de parcă ar fi fost în slujba acestei temute instituții. Vreun nasture, o bucată de stofă, un smoc de păr din chica asasinului sau chiar și o carte de vizită, ținută în mîna crispată a defunctului, constituiau amănunte revelatoare și prețioase pentru Blondel, care-i indicau o pistă sigură. Dar mortul ăsta, care zburase, așa, pe fereastră sau se pulverizase fără să lase nici o urmă, îi răsturna toate conceptele lui bine stabilite.

— Se poate să ai dreptate, răspunse Blondel, mușcîndu-și mustața. Totuși nu pot să cred că tînărul Castella să fie asasinul.

— Și de ce, domnule inspector? întrepruse Delage.

Se strădui să-i explice lui Blondel teoria lui! Laurent și Castella ar putea fi doi asasini primejdioși, cu atît mai primejdioși, fiind seamă de metoda originală folosită de ei.

— Știu, mormăi Blondel la plecare, că dumneata îndrăgești teoriile, dar noi să ne ținem de fapte. Fără dovezi nu putem aresta un personaj ca Alain Castella. Totuși împotriva lui Mdolomba există prezumții grave. Pe el trebuie negreșit să-l reținem. Față de Alain Castella, dacă îl lăsăm liber, trebuie să ne luăm toate măsurile. Să fie urmărit pas cu pas. Și să nu uitați să controlați toate declarațiile. Dispune să fie căutat de urgență și adus la Bruxelles inginerul Laurent.

Delage făcu semn că a înțeles și îl petrecu pe inspector pînă la ușă. Cînd rămase, în sfîrșit, singur răsufă ușurat. Sicteliile șefului îl scoteau din sărite. „E gelos pe succesul meu“ — se consolă el. Se apucă să ticluiască o relatare pentru presă menită să facă senzație. Apoi își frecă miinile mulțumit. Căci, datorită cazului acestuia miraculos, cu adevărat „căzut din cer“, se și vedea săltat și el într-un post de inspector.

*

* *

Chiar a doua zi, această senzațională întîmplare deveni chestiunea la ordinea zilei, principala preocupare a presei.

Cu litere de o șchioapă, ziarele publicau pe mai multe coloane titluri menite să acapareze atenția opiniei publice:

„Misterioasa dispariție a unui miliardar”, sau

„O crimă în înaltul cerului”, sau

„Senzaționalul sfârșit al unui nabab”.

Cotidianul „Le pays”, organ de dreapta, stipendiat de marea finanță, începuse o campanie sistematică, urmărită cu interes de anumite cercuri reacționare. Chiar în prima pagină, rezervată de obicei problemelor politice și economice, se relatau amănuntele crimei :

„Un mare industriaș, un om cu merite excepționale, care a adus națiunii neprețuite servicii, a dispărut în împrejurări care nu lasă nici o îndoială; singura explicație posibilă a tragicului sfârșit al domnului Castella este crima. O crimă odioasă, un asasinat premeditat, al cărui caracter este evident politic. O anchetă necruțătoare va scoate, desigur, la lumină pe făptași și, totodată, scopurile pe care le urmăresc. Principala întrebare care se ridică în calea cercetătorilor este desigur : Cui prodest ? * Trebuie într-adevăr să se lămurească la lumina acestui tragic eveniment dacă anumiți indivizi care se erijează în funcțiunea de apărători ai intereselor celor mulți nu și-au schimbat cumva metodele și n-au trecut la mijloacele de luptă ale terorismului anarhic. E de văzut dacă nu se urmărește prin suprimarea unor personalități reprezentative intimidarea patronilor și a marelui capital în folosul demagogiei revoluționare. Din acest punct de vedere, prezența d-lui Mdolomba, lider sindicalist din Congo, pe bordul avionului în care s-a comis crima nu ni se pare de loc o simplă întâmplare. Ancheta va stabili rolul jucat de acel personaj în această sinistrală afacere”.

Un alt ziar de dreapta, „La foi”, subvenționat de un concern rival, insinua că vinovatul ar putea fi chiar fiul industriașului, care a avut tot interesul să-l suprime pentru a deveni, ca unic moștenitor, stăpînul miliardelor rămase. Împreună cu prietenul său inventatorul, ei au putut pune la cale suprimarea lui Castella cu ajutorul unei arme misterioase care l-ar fi pulverizat pe loc.

Presa de stînga, în schimb, păstra o atitudine ponderată. Astfel, ziarul „La presse ouvrière” deplîngea atitudinea luată de ziarele de dreapta, care nu văd în dispariția lui Castella decît o nouă ocazie de a calomnia pe reprezentanții muncitorimii. Ele cred că se apropie prin aceasta de vechiul lor scop : înlăturarea oricărei activități a oamenilor muncii de apărare a drepturilor lor. „La vie ouvrière” cerea cu insistență să se facă lumină în această afacere suspectă și să fie pus imediat în libertate liderul muncitoresc Mdolomba.

Într-un articol semnat de Gérard Mercoeur, în „La voix du peuple”, era atacată cu violență conducerea Societății „Metafric”, dezvăluindu-se abuzurile săvîrșite și relatindu-se în amănunt toate împrejurările accidentului din mină și urmările lui. În concluzie, Mercoeur cerea și el eliberarea lui Mdolomba și o anchetă severă ca să descopere pe adevărații vinovați.

V

Plecînd de la aeroport, Gérard se abătuse pe la ziar să ducă articolul pe care-l scrisese. Apoi ajunsese, în sfîrșit, acasă.

Împinse porțița, care scîrțîia jalnic. O bătrînă mărunțică și vîoie, cu părul alb-coflîu și cu o figură veselă și rumenă, uda florile.

* Cui îi folosește ? (în limba latină)

— Tu ești, dragul mamei?

— În carne și oase, mamă.

Cu o privire, Mercœur îmbrățișă acele locuri dragi, de care i se făcuse dor în rătăcirile lui.

Locuia pe o stradă liniștită, care, în mijlocul cartierelor zgomotoase, păstrase întreg farmecul ei de uliță provincială, plină de poezie. Casa joasă și albă era așezată în fundul unei grădini cu boltă de viță și nalbe, o oază verde și încântătoare în mijlocul deșertului de asfalt.

Își regăsi cu emoție masa lui de scris, scrinurile vechi, care-ți țineau loc de cazier pentru manuscrise, cărțile așezate în rafturi pînă la tavan, portretul lui Edgar Poe, părințele literaturii polițiste, în cadra lui de argint, în fața biroului. Gérard se opri în fața lui.

— Întîmplarea misterioasă pe care am trăit-o astă-noapte e pe măsura geniului tău. Numai tu ai fi în stare s-o dezlegi. Nevrednicul tău confrate va încerca s-o scrie sub inspirația ta și să-ți-o dedice.

Privirea intensă a poetului părea că-l aprobă și că-l încurajează.

Înviorat de un duș prelungit, Gérard își puse haina de casă cam roasă în coate și papucii lui cei uzați. În așteptarea mesei, se cufundă în fotoliul său, cu perne moi. Ali, cotoiul birman, îi sări pe genunchi.

Își regăsi deprinderile și manile. „Ordinea în dezordine” — spunea el glumind mamei sale, care fusese oprită cu strășnicie să se atingă de ceva. În acea aparentă neorînduială, el găsea îndată, cu ochii închiși, lucrul de care avea nevoie: ascuțitoarea, ochelarii sau ibricul electric în care își pregătea singur cafeaua, ceașca în care o bea, călimara străveche, condeiele ascuțite sau foarfeca de tăiat hîrtie.

În mijlocul lucrurilor prietene, gîndul i se întorcea tot mereu la întîmplarea din avion. Și în somn visele îl purtă într-un zbor cu nesfîrșite peripeții: pleca în căutarea bilei misterioase, care strălucea ca o stea, inaccesibilă... Dimineața, cînd se trezea, încerca să folosească într-o năvălă toate fantomele nopții. Numeroase foi zăceau risipite pe biroul de acaju. Dar altele și mai numeroase umpleau coșul cu hîrtii.

Întîmplările fantastice îl pasionaseră totdeauna, dar aceasta la care fusese martor i se părea că întrece cu mult în enigmatica ei desfășurare pe toate cele citite sau aflate pînă acum. Îl îndrîjea punctul de vedere pătînit al poliției, care vedea aci un asasinat politic.

Își spuse că cel mai bun lucru ar fi să-l vadă pe Delage, să caute să mai discute cu el. În două zile s-au putut întîmpla evenimente însemnate, de care el n-are habar.

Cu bucuria unui școlar cînd sună recreația, își lăsă lucrul început, își zvîrli haina de casă și papucii și se îmbracă de zor ca să meargă la aeroport.

Cînd pătrunse în elegantul birou al comisarului, salutat cu o exagerată bunăvoință de Delbas și cu un zîmbet fermecător de secretară, îl găsi pe comisar adîncit în citirea unei telegrame. Acesta se ridică în picioare. Vizita lui Gérard îl măgulea. Poate că va pomeni ceva și despre el în articolele sale.

— Scumpe maestre, declamă el cu emfază, mă bucur că vă văd! Veniți, desigur, să vă interesați de mersul anchetei noastre?

— Drept să spun, sînt foarte curios să mai aflu amănunte. Deznodămîntul acestui caz mă interesează în mod deosebit.

— Am primit chiar acum o veste senzațională. În primul rînd însă trebuie să aflați ce-am mai descoperit după plecarea dv. Dar mai întîi vă rog să luați loc. V-am citit cu plăcere articolul, deși nu sînt de acord cu punctul dv. de vedere. Eu dozez informațiile pentru presă așa cum cred eu de cuviință, ca să nu stînjenesc mersul anchetei. Pentru dv. însă am să fac o excepție.

Povești pe larg toate întîmplările din ajun, apoi îi întinse telegrama.

— Iată ce ne-a trimis poliția din Elisabethville.

Urmărea cu o vădită plăcere uimirea zugrăvită pe chipul lui Gérard.

„În legătură cu informațiile cerute de poliția criminală din Bruxelles, vă aducem la cunoștință că numitul Harold Beck nu a locuit la «Grand Hotel». În schimb sîntem în măsură să vă comunicăm că în orașul nostru s-a comis un furt însemnat de diamante aparținînd lui Alois, proprietarul minei din Kilo e Moto. Bănuielile cad asupra unui englez cu numele de Herbert Smith, care era preceptorul fiului lui Alois și care a părăsit serviciul în ziua de 10 septembrie, cînd s-a constatat și lipsa diamantelor. Se crede că așa-zisul Smith a plecat cu avionul FB—12. Semnalmentele lui sînt următoarele: înalt, blond, ochii albaștri, nasul ascuțit, figura prelungă, în vîrstă de treizeci de ani.

Este probabil să fi avut și complici“. Urmează inventarul diamantelor...

— Ei, ce spuneți? întrebă Delage.

— Mărturisesc că nu mă așteptam la această întorsătură, îi răspunse visător Gérard. Pe pastorul acesta l-am bănuțit de la început. Dar nu văd ce legătură are cu dispariția lui Castella.

— Nici eu nu văd legătura. Dar dacă totuși e complice și la crîma din avion? Cazierul lui îl arată ca pe un primejdios șef de bandă. Una dintre ipotezele mele a fost la început că e vorba de un furt de invenție. Invenția inginerului Laurent, de care v-am pomenit adîneauri. Mai există și o a doua, și anume că Alain și-ar fi ucis tatăl cu complicitatea inginerului Laurent. Eu însă, care am cercetat bine cazul, rîmin la convingerea că Mdolomba e vinovatul. Și nici inginerul Laurent nu e străin de crimă.

— Cum? izbucni Gérard. Laurent nu poate fi implicat în tragedia asta. L-am cunoscut de aproape. E mai presus de orice bănuțială.

Delage surise îngăduitor.

— Dv. aveți tot dreptul să protestați. N-aveți de unde ști că Laurent a fost concediat de la fabrica unde lucra înainte de a pleca în Congo și că a fost concediat tocmai din pricina ideilor lui primejdioase.

— Și ce vreți să spui cu asta? Crezi că e un asasin?

Delage nu apucă să-i răspundă. Tocmai intrase secrefara, aducînd o telegramă. Comisarul o deschise și, după ce își aruncă ochii pe ea, o întinse cu un zîmbet triumfător lui Gérard.

„Inginerul Laurent dispărut. Continuăm cercetările.“

Gérard dădu din umeri. Ar fi vrut să-i dovedească lui Delage că nu are dreptate, dar nu avea elementele. Se întreba și el cu năduf unde era Laurent. De ce dispăruse tocmai acum?

*
* * *

În clipa aceea, Laurent se găsea în Rodezia, îndreptându-se spre Livingstone. Drumul cu hărtoape și băltoace pe care-l luase nu-i îngăduia să ia viteză. Ploaia nu mai conțenea. Părea că voia să deșerte tot cerul. Un adevărat potop se dezlănțuise peste pădurea inundată, peste tufișurile care șiroiau de apă și luau în lumina farurilor forme stranii.

Laurent apăsă pe accelerator și strinse nervos volanul. Părea cuprins de o neliniște cumplită.

În ajun Laurent ajunsese tirziu, după miezul nopții, în odăița sa din pavilionul personalului de la „Metafric“. Era foarte obosit. De două zile colinda prin ploaie, pe drumurile desfundate, de la o mină la alta. Avusese și o pană de mașină care-l întirziase. Era ud până la piele. Nu dorea nimic altceva decît o haină uscată, o ceașcă de cafea fierbinte și somnul, răsplată binemeritată după atîta trudă. Ucenicul Dabo îl întimpină în prag. Părea foarte tulburat.

— Bonsoa, mossie! Află că mossie Castella moli? El dispă-lut avion.

— De unde ai află, Dabo?

În vorbirea lui stîlcită, Dabo povesti ce se știa la mină. Laurent îl asculta în tăcere. Mașinal, deschise butonul aparatului de radio și deodată, printre frinturi de cîntece și de conferințe, i se păru că desprinde numele său. Se repezi la aparat, străduindu-se să nu piardă un cuvînt.

— Inginerul Laurent... inginerul Laurent este chemat de urgență. Aci postul de radiodifuziune din Elisabethville. Inginerul Laurent este chemat de urgență la tribunalul din Elisabethville. Să se prezinte la procurorul de serviciu.

Cu nervii încordați la culme, tinărul continua să asculte, apiecat asupra aparatului.

— Urmează muzică de dans...

Comunicarea se sfîrșise.

Laurent însă rămăsese ca de piatră. Chipul lui serios trăda o mare concentrare de gîndire. Dabo se apropie de el.

— Doi mossie din Elisabethville căutat azi pe mossie Laurent.

— Cînd, Dabo?

— Pe seală. Spus că se întoc miine dimineață.

Laurent sorbi de cîteva ori din cafeaua fierbinte, apoi se hotărî brusc. Luă de pe dulap o valiză mică și ghemui în ea cîteva schimburi. Stătu o clipă la îndoială, se duse în laboratorul său, descuie un dulap de fier și luă de acolo un pachet învelit în hîrtie groasă.

— Dabo, eu trebuie să plec iar, spuse el.

Negrul îi luă valiza și îl petrecu pînă afară, tăcut. Cu un fel de hiriit astmatic, mașina porni. Mai opri o clipă la poartă, apoi zvîcni afară, pierzîndu-se în noapte.

*

* *

— Mademoiselle Francine! Mademoiselle Francine!

În azul Francinei adormite, glasul strident al proprietăresei pătrundea ca prin vată. Fata mormăi ceva și se întoarse pe partea cealaltă. Dar în ușă răsunară niște bătăi energice.

— La telefon, mademoiselle Francine!

Fata se ridică buimăcită. Cine putea să-i strice somnul așa de

dimineață? Își puse repede un halat peste cămașa de noapte și trecu în vestibul, unde se afla telefonul. Recunoscu glasul lui Alain Castella. Ii răspunse cu îndoială, dar, după ce ezită o clipă, se învoi să-l aștepte peste o oră. Francine urmărea un gând ascuns. Era absolut necesar să-l vadă pe Alain.

Ea se îmbracă în grabă. Alese o rochie de lină ușoară, verzuie, care o făcea să semene cu o floare învoadă în corola ei delicată. Apoi luă din dulap un plic voluminos și coborî scara în fugă.

Castella aștepta jos, în mașina albastră de două locuri, o jucărie scumpă de cristal și nichel strălucitor. Francine veni spre el cu mina întinsă, cu un zîmbet voios.

— Încotro ne îndreptăm, m'sieur Alain? Spre Grand' Place?

Pe buze îi juca un zîmbet șăgalnic.

Bietul pinguin făcu o mutră atît de dezolată, încît Francine izbucni într-un ris cristalin.

— Nu pari prea încîntat. Ce-ți dorește inima?

— Știi foarte bine. Să fim singuri.

— Atunci mergem la muzeul de anticități! glumi ea.

— Dacă îți neapărat, oftă resemnat Alain. Dar aș fi vrut să ne izolăm puțin de toată forfota asta a mașinilor, care mă amețește, și să vorbim de ale noastre. Să mergem undeva într-un loc retras și înverzit, să luăm un aperitiv.

— Fie voia duminică, oftă Francine. Strîngea la subțioară plicul galben; pentru asta era gata să îndure un ceas complimentele dulcege ale lui Alain.

Mașina porni. Fermecat de apropierea Francinei, el conducea ca un zănatic, strecurîndu-se printre mașini, fluierat de toți agenții de circulație. Dacă ar fi fost mai atent, ar fi observat că o mașină se luase pe urmele lor. Trecură pe sub străvechiul turn de la Hal, rămășiță a vechilor întărituri, și ieșiră din Bruxelles, gonind pe o autostradă asfaltată; cotiră la dreapta pe un drum eag, și mașina se opri în fața unei grădinițe cotropite de verdeață de pe malul Senei.

Agentul care-i urmărise coborî și el din mașină și se așeză și el la o masă în grădina pustie. Scoase o batistă cu pătrate mari roșii și-și șterse fruntea asudată. Comandă o jumătate de vin roșu și, însetat cum era, după atîta așteptare, o dădu gata într-o clipă.

Totuși părea că osteneala lui nu fusese zădarnică. Avea misiunea să-l fileze pe Alain și pînă acum nu constatase nimic interesant. Astăzi însă se întimplase ceva nou. „Copolul“ văzuse că individul s-a întîlnit cu stevardesa de la avion. Și fata asta făgăduia să fie un vinat de soi. Și nu știu ce tot șușotesc împreună, parcă ar avea secrete importante.

Iată că, la un moment dat, fata scoate din poșetă un plic voluminos și i-l încredințează lui Alain, uitîndu-se cu grijă în toate părțile. Agentul se prefăcea că citește ziarul, dar o urmărea atent în toate mișcărilor ei. Apoi se ridică de pe scaun, se duse în local să-i telefoneze lui Delage.

Se auzi glasul ridicat al comisarului.

— Cum? Cu Francine? Stevardesa care a fost atunci noaptea în avion? Urmărește-i de aproape. Asta e o pistă nouă.

Dar în clipa cînd agentul se întoarse la masa lui, cei doi tineri dispăruseră.

Peste câteva zile, Gérard fu chemat la telefon. Un glas puternic și sonor făcu să vibreze aparatul.

— Laurent! spuse el peste măsură de uimit. Tocmai la dumneata mă gîndeam. Erai dat dispărut.

— Știu! Am sosit de ieri de la Paris.

— De la Paris? Mercoeur era din ce în ce mai surprins.

— Da. Am trecut în Rodezia și la Livingstone am avut legătură cu avionul Companiei „Air-France“. Am preferat să ajung singur de capul meu decît cu cătușele la mîini, rise Laurent.

— Dar ce ți s-a întimplat?

— Nu pot să spun încă nimic, dar te rog să vii astăzi dimineață la ora 11 la „Café de la paix“. Aș vrea să stau de vorbă cu dumneata; am să comunic lucruri de cea mai mare importanță și aș dori să fii primul care să îmi cunoști de ele.

— Îți mulțumesc, Laurent, pentru încrederea pe care mi-o arăți. Am să vin negreșit. Mă interesează foarte mult.

După ce puse jos receptorul, Gérard își aprinse o țigară, se îmbracă zorit și se îndreptă spre „Café de la paix“.

Cînd veni acasă, după misterioasa lui convorbire cu Laurent, Gérard părea foarte mulțumit. Nu-și găsea locul o clipă. Se plimba cu pași mari prin odaie.

Cuibărit între pernele fotoliului, Ali, cotoiul, întredeschise un ochi nefiresc de albastru și-și cercetă bănuitor stăpînul, care vorbea singur.

— Ali, băiete, Gérard se întoarse spre el, frecîndu-și mîinile. Mîine dezlegăm enigma.

Apoi telefonă lui Delage.

— Domnule comisar, îi spuse el, mîine trebuie să te văd neapărat. Și chiar pe aeroportul d-tale. Am să-ți fac comunicări de cea mai mare importanță. Fii bun și anunță-l și pe d-l Blondel. Ne întîlnim mîine la 11 în atelierele „Arc-en-ciel“.

Foarte intrigat, Delage făgădui să vină.

A doua zi de dimineață, la ora 11, Gérard se afla la aeroportul Companiei „Arc-en-ciel“. Se duse de-a dreptul în biroul inginerului Philippe, unde fusese poftit. Secretara îl întimpină cu bunăvoință și-i spuse că inginerul șef se află în atelier.

— A lăsat vorbă să vă aștept și să vă conduc pînă acolo, adăugă ea.

Porni înainte, și Gérard o urmă. Străbătura împreună terenurile vaste și intrară într-un hangar care servea de atelier de reparații și încercări de avioane. Porțile erau deschise.

De cum pătrunseră înăuntru, Gérard dădu cu ochii de un avion identic cu F.B.12, care îl adusese de la Elisabethville. Sau poate că era chiar acela? Pe cînd îi dădea ocol, Gérard se auzi strigat de cineva. Era Laurent, care-l saluta din ușa avionului și îi făcea semn să urce.

În cabina pasagerilor mai erau doi mecanici și inginerul Philippe, care supraveghea montarea unor aparate. Peste câteva clipe se arătă Alain Castella.

— Tu aici? spuse cînd dădu cu ochii de Laurent.

Dar deodată se dădu un pas înapoi: în penumbră zări un fotoliu ocupat. Era fotoliul tatălui său. Li trebuiră câteva clipe ca să-și dea

seama că persoana nemișcată, acoperită cu un trenzi și cu o șapcă înfundată pe ochi, nu era decît o momie, un manechin. Alain rețrăia cu intensitate groaznicele impresii din noaptea de pomină. Se prăbuși într-alt fotoliu tremurînd. Gérard se grăbi să acopere manechinul cu impermeabilul său.

În spatele lui auzi un glas cu intonații teatrale.

— Vă salut, maestre! Ard de curiozitate, îi mărturisesc că invitația d-tale mi-a dat mult de gândit. Bună dimineața, domnule Castella.

Comisarul Delage dădu mîna cu Alain. Pușin după aceea apărură și inspectorul Blondel. Se adunară și reprezentanții presei.

— Plecăm în călătorie? Unde mergem? întrebă un reporter de la „Vie ouvrière”.

— Nicăieri! O să călătorim numai cu gîndul, răspunse Gérard.

Părea ca totdeauna foarte liniștit, deși chipul lui oglindea o însuflețire neobișnuită și un zîmbet plin de înțelesuri îi flutura pe buze. În clipa aceea intră Francine.

— Așa! Acum nu mai așteptăm pe nimeni.

Mecanicii închiseră ușile.

— Vă rog să luați loc, domnilor. Mai aveți puțin de așteptat pînă terminăm toate pregătirile.

Se așezară cu toții în fotolii.

— Dați-mi voie, întâi de toate, să vă prezint pe inginerul Laurent, autorul faimoasei invenții care vă preocupă atît de mult.

Vorbele lui făcură senzație.

Laurent se înclină cu un zîmbet care dădea o înfățișare copilărească figurii lui grave.

— Dinsul a venit într-adins din Congo, continuă Mercoeur, bucurîndu-se de uimirea polițiștilor, ca să vă lămurească asupra invenției lui. Și m-a delegat pe mine să vă dau explicații, el conținîndu-și între timp pregătirile care mai sînt necesare demonstrației pe care are intenția s-o facă înaintea domniilor voastre.

Apoi Gérard ridică impermeabilul său și scoase de sub el o cutie.

— Caseța! strigară într-un glas cei doi polițiști, care îi urmăreau mișcările cu o atenție încordată.

— Dar cum e cu puțință? întrebă Delage. Adineauri era pe biroul meu.

— Nu sînt nici scamator, nici iluzionist, zîmbi Gérard. Ai să te convingi îndată. Deschise cutia cu multă băgare de seamă și scoase dinăuntrul ei o sferă aurie de mărimea unei lămii.

— Mostra! strigă gituit Alain.

— Bila! exclamă Francine. Bila pe care o ținea în mînă domnul Castella.

Cei doi polițiști rămăseseră încrămeniți.

— O recunoașteți așadar? întrebă Delage.

— Firește. Nu poate fi nici o indoială. Unde ați găsit-o, domnule Mercoeur?

— V-am spus că nu sînt scamator, spuse rîzînd Gérard. Sfera aceasta mă va ajuta în demonstrațiile mele. Și nu am numai una singură. Din buzunar mai scoase una la fel. Ținea în fiecare mînă cite una.

— Fac apel acum la toată atenția dv., spuse el.

Desfăcu pumnul stîng, și sfera căzu vertiginos, lovi cu zgomot

pardoseala cabinei și se rostogoli de-a lungul podelei puțin înclinată a avionului pînă la ușa bufetului. Cînd o văzu că se oprește, Delage întrebă mirat:

— Ce ați vrut să demonstrați cu asta?

Gérard nu răspunse; depărtă incetinel degetele de la mina dreaptă, și de data aceasta sfera zvicni cu putere în sus, izbindu-se cu zgomot de tavan, și începu să se rostogolească în sus de-a lungul pantei plafonului pînă la ușa cabinei piloților. Toți cei de față o urmăriră cu privirea, năuciiți.

— Domnilor, vă asigur că nu e vorba de o scamatorie ieftină, ci de o invenție a cărei însemnătate depășește orice închipuire. Dacă mai aveți vreo îndoială, eu pot să repet experiența. Sfera pe care o vedeți nu e decît o mostră adusă de inginerul Laurent, la fel cu cea pierdută în noaptea de 12 septembrie.

Gérard făcu cîțiva pași și, urcîndu-se pe unul dintre fotoliile apropiate, culese sfera de pe tavan, cum ai culege un măr din pom, și o arătă din nou privitorilor înmărmuriți.

— Cred că a sosit momentul, spuse el, să vă explic în ce constă invenția; veți trebui să recunoașteți că este tot atît de simplă pe cît este de genială. Un adevărat ou al lui Columb.

— Sintem și noi foarte curioși, spuse Blondel, dar nu știu dacă avem pregătirea științifică pentru a înțelege.

— Vă asigur că o să înțelegeți, așa cum am înțeles și eu. De aceea a insistat inginerul Laurent să vă dau eu deslușirile. Un profan explică mai bine profanilor.

Reporterii scriau cu infrigurare. Fotografii își pregăteau aparatele.

— Iată-mă deci profesor improvizat de mecanică. Domnilor, vă rog să-mi dăruiți toată atenția și totodată și indulgența domniilor voastre dacă nu voi fi la înălțimea sarcinii mele. Tuși de cîteva ori, dregîndu-și glasul și căutînd parcă vorbele cele mai potrivite. Problema gravitației a făcut pe oamenii de știință să consume riuri de cerneală și munți de hîrtie, continuă Gérard. Știți cu toții, domnilor, că gravitația nu este decît o manifestare a forței de atracție universală, care se exercită la distanță între două mase materiale, și anume între masa terestră și masa oricărui obiect care se află sub influența acestei forțe de atracție.

Dacă vă mai amintiți de experiențele de fizică din liceu, cu bagheta de sticlă și hobița de soc, atunci mai știți că forțe similare de atracție la distanță se exercită și între două corpuri electrizate, adică de fapt între două sarcini electrice.

— Ați uitat blana de pisică, maestre, observă rizînd unul dintre ziariști.

— Firește! Blana de pisică și bucata de chihlimbar.

Laurent se apropiase între timp.

— Dă-mi voie acum să continui eu expunerea puțin mai științific. Ultimele teorii asupra gravitației, datorite savanților sovietici Sokolov și Ivanenko¹ și mai recent lui Fok² au stabilit că între

¹ A se vedea: A. SOKOLOV și D. IVANENKO: „Teoria clasică a timpului”, Editura tehnică (traducere din limba rusă), 1955, și A. Sokolov și D. Ivanenko: „Teoria cuantică a timpului” (Probleme alese), Editura tehnică (traducere din limba rusă), 1956.

² V. A. FOK: „Teoria spațiului, a timpului și a gravitației”.

fenomenele electromagnetice și fenomenul de gravitație există o apropiere și mai mare.

Ei au demonstrat că acțiunea la distanță a gravitației se exercită cu ajutorul unor particule sau cuante foarte mici de energie, pe care le-au denumit gravitoni, în același fel în care se exercită acțiunea energiei radiante electromagnetice prin fotoni.

— Și cum au putut fi identificați și descoperiți acești gravitoni? se amestecă în vorbă Delage, mai mult dintr-o deformare profesională decît din curiozitate științifică.

— Savanții sovietici au stabilit existența gravitonilor numai pe bază matematică și n-ar fi de loc nimerit să fac aci o expunere asupra acestor teorii.

— Numai prin deducții matematice nu pot fi nici identificați, nici urmăriți gravitonii dumitale, spuse sentențios Delage, ca și cum ar fi fost vorba de niște infractori.

— Domnule comisar, nu trebuie să priviți cu neîncredere aceste cuceriri teoretice ale științei. Confirmarea experimentală și aplicațiile practice le urmează îndeaproape. Matematicienii sînt niște deschizători de drumuri. Și rodul imaginației lor creatoare și al calculelor riguroase se verifică de obicei prin experiență. Un singur exemplu faimos: unde electromagnetice au fost în primul rînd descoperite pe cale matematică de Maxwell și abia după douăzeci și cinci de ani au putut fi obținute experimental de Hertz. Astăzi, aplicațiile lor în transmisiile de radio și televiziune, care au fost realizate mult mai tirziu, au ajuns să constituie elemente indispensabile pentru viața noastră civilizată.

— Discuția aceasta este foarte interesantă, intrerupse Blondel, dar nu văd legătura cu cele două sfere pe care ni le-a înfățișat domnul Mercoeur.

— Aveți dreptate, spuse Laurent cu oarecare ironie, nu este cazul să vă țin o conferință asupra ultimelor teorii științifice în domeniul fizico-matematic. Să revenim deci la forțele de atracție care se exercită între masele materiale. Trebuie să constatăm că ele se manifestă în mod invers decît forțele dintre sarcinile electrice. Într-adevăr, pentru ca între acestea din urmă să existe forțe de atracție, ele nu trebuie să fie de același semn, ca în cazul maselor materiale, ci de semn contrar; dacă sarcinile electrice sînt de același semn, forțele care se produc sînt de repulsie.

Ținînd seama de faptul că masele materiale se comportă invers decît cele electrice, am ajuns la concluzia că s-ar putea realiza o forță de repulsie și între două mase materiale dacă acestea s-ar găsi într-o situație inversă decît a sarcinilor electrice care produc forțe de repulsie, și anume dacă ar fi de semn contrar.

Astăzi e lucru știut că materia este constituită din particule foarte mici, care poartă diferite denumiri, corespunzînd diferitelor caracteristici pe care le prezintă.

— Dacă nu mă înșel, vreți să vorbiți despre protoni, neutroni, electroni, mezoni, adăugă unul dintre ziaristi, foarte mîndru de cunoștințele lui științifice.

— O expunere amănunțită privind constituția materiei nu își are locul aci, răspuse Laurent. Mă voi mulțumi să vă spun că pentru diferitele particule descoperite s-a constatat că există altele particule avînd proprietăți inverse, adică antiparticule, antiprotoni, antineutroni, antielectroni etc... Mergînd pe drumul trasat de savanții sovietici,

eu am izbutit să concentrez într-un spațiu redus o masă de anti-particule care, datorită acțiunilor ce se exercită între ele, au căpătat o organizare similară cu aceea a particulelor ce formează atomii, constituind antiatomi. S-a realizat în acest fel o masă de anti-substanță¹, care are proprietăți opuse cu ale „materiei” obișnuite și care acționând prin antigravitoni produce forțe de repulsie în raport cu masele materiale. În timp ce un obiect material obișnuit — cum ar fi, de pildă, prima sferă — lăsat liber, cade în jos, fiind atras de Pământ, cea de-a doua sferă, conținând o masă de antiparticule, lăsată liberă, cade în sus; ea este respinsă de Pământ cu aceeași forță cu care ar fi fost atrasă dacă ar fi avut structura materială normală, adică cu o forță egală cu greutatea ei. Și de aceea ați văzut cum sfera noastră, în loc să cadă cuminte la pământ, a fișnit vertiginos spre tavan.

— Cum se numește această masă de antiparticule? întrebă unul din ziaristi.

— Eu m-am străduit s-o realizez. În ceea ce privește numele, m-am mulțumit s-o notez prin AG-1, inițialele de la antigravitație.

— Bine, dar nu înțeleg cum ați realizat formarea antiatomilor din antiparticule și mai ales cum ați izbutit să evitați interacțiunile explozive între aceste antiparticule și particulele substanței înconjurătoare? întrebă cu ifos reporterul care-1 întrerupsese și mai înainte.

— Progresele făcute pînă acum în domeniul fizicii nucleare, răspunse Laurent, se referă în special la dezintegrarea substanței în particulele sale, cu degajarea unor mari cantități de energie. Este adevărat că formarea atomilor și antiatomilor din particule și antiparticule întâmpină mari dificultăți din cauza temperaturilor foarte înalte care sînt necesare pentru sudura acestor particule și din cauza consumului foarte mare de energie care rezultă.

Cred că singura soluție posibilă pentru a realiza formarea antiatomilor constă în folosirea directă a energiei care rezultă din dezagregarea atomică.

Pentru a se evita interacțiunea explozivă dintre antiparticule și particulele materiale s-au făcut încercări, folosind în acest scop cîmpuri magnetice extrem de puternice. În ceea ce privește soluția folosită de mine... Inginerul Laurent păru că ezită.

Mercœur însă i-o luă înainte.

— Dați-mi voie. Am să vă răspund eu. Laurent tace. Laurent e ca sfînxul. Nu poate vorbi. Și iată pentru ce: dacă ne ducem cu gîndul la aplicațiile colosale pe care le poate avea această invenție, ar trebui să păstrăm secretul asupra ei. E de ajuns să ne gîndim că o masă mai mare de antimaterie ar putea fi respinsă de Pământ într-o direcție voită cu cîteva mii de kilograme și cu viteză progresivă, ca și viteza de cădere a corpurilor normale spre Pământ și aceasta fără nici un consum de combustibil sau de altă energie. Vă dați seama că în felul acesta se realizează cel mai interesant mijloc de propulsie pentru călătoriile în Cosmos?

— Și întru cît trebuie păstrat secretul atît de riguros pentru un lucru care a și fost înlăptuit? întrebă Delage.

— Nu vă gîndiți că mijlocul acesta poate tot atît de bine să

¹ Antisubstanța, reprezintă tot o formă a materiei, cu anumite proprietăți opuse față de forma obișnuită a materiei.

servească pentru propulsia unor rachete care ar fi folosite ca arme de distrugere de la distanță? Necesitatea de a explica dispariția misterioasă a lui Castilla ne-a obligat să vă dăm explicațiile privind realizarea acestei forțe de anti-gravitație. În ceea ce privește însă mijloacele folosite pentru concentrarea de antiparticule spre a obține antimateria, ele constituie secretul inginerului Laurent, cel puțin pînă cînd va fi sigur că invenția nu va fi folosită decît în scopuri pașnice.

— E într-adevăr o realizare fantastică, spuse Delage, profitînd de această pauză. Problema invenției îmi pare acum lămurită. Dar dispariția lui Castilla, în schimb, îmi pare și mai misterioasă.

— Un moment, domnule comisar. Ajungem și la ea îndată.

Blondel privea în jurul lui, cu un fel de neliniște.

— Nu vi se pare ciudat? Eu unul de abia mai pot respira. De unde vine apăsarea asta?

— Nu e nimic îngrijorător, îl liniști Laurent. Va trece imediat. Domnilor, continuă el, aruncînd iarăși o privire asupra manometrului fixat în peretele lateral al cabinei avionului, să lăsăm pentru moment discuția asupra invenției. Sîntem gata și putem începe demonstrația care să lămurească dispariția misterioasă a lui Castilla.

În clipa aceea, el ridică impermeabilul lui Gérard, dezvelind manechinul de pe fotoliul nr. 12. La vederea lui, toți cei de față se cutremurară.

— Ne-ai convocat așadar la o reconstituire? întrebă ironic Delage.

— Oarecum, răspuse Laurent modest. Am încercat să restabilim cît mai exact condițiile în care s-a produs dispariția lui Castilla. În acest scop am construit un manechin ale cărui măsuri și greutate sînt aproape identice cu ale dispărutului.

Gérard se apropie de manechin și îi puse în mînă sfera de metal pe care o culesese de pe plafon și îi închise pumnul.

— În această situație se găsea Castilla în noaptea de 11 septembrie la orele 22.50, spuse el.

— Atențiune! strigă Laurent.

Toată lumea aștepta cu răsuflarea tăiată. Și de la oarecare distanță, cu ajutorul unei baghete, Laurent desfăcu ușor degetele manechinului...

Deodată, sfera metalică zvicni brusc în sus, se lovi cu putere de bara portbagajului și ricoșă în fereastră. O detunătură violentă îi făcu pe toți să se cutremure. Plexiglasul din fereastră explodase, fărîmiîndu-se în mij de bucăși. În aceeași clipă, parcă ar fi fost insuflețit, manechinul se mișcă în fotoliu, inclinîndu-se spre fereastră, și deodată își arătă afară ca un dop de șampanie. Fotoliul rămase gol.

Toți cei de față se ridicară de la locurile lor și se năpustiră spre fereastră: manechinul zăcea prăbușit la pămînt, departe de avion.

— Cum e cu puțință? întrebă Alain.

— E de necrezut, mormăi Blondel.

— Dacă n-aș fi văzut cu ochii mei..., spuse visător Delage.

— Acum însă, domnule inginer, ne ești dator o explicație, întrepruse Blondel, așezîndu-se din nou în fotoliu. Ce s-a întîmplat aci? Mărturisesc că nu înțeleg nimic.

Laurent zîmbi.

— Veți afla îndată. Mulțumită inginerului Philippe, șeful ser-

viciului tehnic al Companiei „Arc-en-ciel”, am izbutit să lămurim acest caz și să realizăm demonstrația de azi. Toți ochii se îndreaptă spre inginerul Philippe, care rămăsese în fundul cabinei și care se înclină în tăcere. Laurent continuă :

— Ca să reproducem cât mai exact condițiile dispariției lui Castella, a fost nevoie în primul rînd să stabilim aceeași diferență de presiune între interiorul cabinei avionului și exterior care exista și în momentul acela. Avionul zbura la o înălțime de 5.700 de metri; presiunea în exterior, care, după cum știți, scade cu înălțimea, era la 5.700 de metri de 0,5 atmosfere. În cabină însă, care este închisă etanș, se menține cu ajutorul compresoarelor o presiune constantă de 0,75 atmosfere, corespunzătoare unei înălțimi de 2.500 de metri, pentru ca respirația să fie cu puțină. Am căutat și noi să stabilim aceeași diferență de presiune de un sfert de atmosferă față de exterior, dar prin alt mijloc de care puteam noi dispune, și anume urcînd pe nesimțite presiunea în cabină cu ajutorul compresoarelor în timpul cît domnul Mercoeur vă vorbea de invenție. În momentul cînd s-a produs explozia, presiunea în interior era de 1,25 de atmosfere, ceea ce l-a cauzat domnului Blondel o ușoară senzație de apăsare în respirație.

— Mă rog, dar ce legătură poate avea presiunea sau depresiunea cu dispariția lui Castella? Întrerupe inspectorul cu o oarecare enervare în glas. Eu sînt cardiac și nu pot suferi variațiile de presiune.

— Nu trebuie să aveți nici o grijă. Diferența aceasta de presiune n-a avut nici o influență defavorabilă asupra sănătății dv., îl liniști, Laurent. Ea a jucat însă un rol determinant în drama care s-a produs. O suprapresiune de un sfert de atmosferă reprezintă o forță de un sfert de kilogram pe fiecare centimetru pătrat, iar pentru o fereastră de 50×46 cm, avînd o suprafață de 2.400 cm^2 , se produce o forță de 600 kg care apasă asupra plexiglasului.

Plexiglasul este construit și încercat pentru a rezista și la o forță mai mare, dar în momentul cînd peste această presiune s-a adăugat șocul violent produs prin ricoșarea sferei metalice care a fișnit din mîna manechinului, plexiglasul a explodat, la fel ca și acela din noaptea de 11 septembrie. Atunci a fost suficient un moment de neatenție sau de oboseală pentru ca marele industriaș Castella, care ținea în mîinile lui soarta atîtor oameni, să scape din mîină o sferă la fel ca aceasta, și, odată scăpată, ea s-a ridicat vertiginos și, ricoșînd în fereastră, a produs explozia plexiglasului.

— Dar manechinul? De ce nu ne spui nimic de manechin? îl întrerupe Delage. Eu tot nu înțeleg cum a zburat pe fereastră.

— Explicația e foarte simplă, spuse Philippe. Cauza e tot diferența de presiune. Odată fereastra spartă, suflul de aer năvălind afară, sub apăsarea forței de 600 kg, a antrenat manechinul, inclinîndu-l spre fereastră, și atunci presiunea din interior, apăsînd din plin asupra lui, l-a împins în afară cu o mare parte din această forță, ca pe un piston într-un cilindru.

— Totuși, murmură Delage, dacă n-aș fi văzut-o cu ochii mei, aș crede că e vorba de o povestire fantastică.

— Dar cum se face că în reconstituirea dumitale n-a apărut și norul de fum? întrebă Blondel.

— Norul, răspunse Philippe, a fost provocat de condițiile speciale de temperatură care existau la 5.700 de metri înălțime și pe care nu le-am putea realiza acum decît într-un frigider. Norul acela

alb de ceață și nu de fum, cum a părut unora dintre pasageri din cauza emoției, a fost produs atunci de condensarea vaporilor care se găseau în interiorul cabinei în momentul cînd, restabilindu-se presiunea din exterior, aerul înghețat la -25° a pătruns prin fereastra spartă.

Inspectorul Blondel și comisarul Delage se ridicaseră de pe fotoliile lor. Fotografii intraseră în acțiune.

Mulțumiră lui Laurent pentru demonstrația lui atît de ingenioasă, care făcuse lumină într-un mister ce părea de nepătruns.

— Așadar, va trebui să-i dau drumul lui Mdolomba, spuse Delage cu părere de rău. Cît despre Harold Beck, o să am de el o grijă deosebită.

Nu-și putea infrina ciuda că dăduse greș în presupunerile lui. Trecînd pe lingă Francine, comisarul se opri.

— M-ar interesa totuși să știu ce conținea plicul acela voluminos pe care l-ai predat deunăzi domnului Alain Castella.

Fata roși :

— Erau niște acte ale fratelui meu. E șomer, și domnul Castella îmi făgăduise că va fi angajat la o fabrică.

Reporterii își luară și ei rămas bun, grăbiți să publice vestea senzațională. Gérard rămase singur cu Laurent.

— Ești invitatul meu, îi spuse. Trebuie să sărbătorim această victorie a științei cu o rață cu portocale și o sticlă de Chateau Neuf.

— Bucuros, spuse Laurent.

În drum spre restaurant arăta însă tot îngindurat.

— Aș vrea să-l văd odată liber pe Mdolomba.

— N-am nici o grijă în privința aceasta, spuse Gérard. Azi de dimineață am întîlnit grupuri de manifestanți care cereau eliberarea lui. Opinia publică e revoltată. Deținerea lui e cu totul ilegală și vor fi nevoiți să-i dea drumul cît de curînd.

La masă, cei doi prieteni, în timp ce gustau din vinul catifelat și plin de miresme, se avîntară într-o lungă discuție asupra temelor care-i pasionau pe amîndoi.

— Ridic paharul pentru izbînda invenției dumitale, spuse Gérard. Sînt nespus de curios să văd ce ne va mai aduce sfera năzdrăvană.

— Deocîndată, răspuse Laurent, ciocnind paharul, mă mulțumesc să realizez suprimarea gravitației prin antigravitație. Cînd te gîndești că forței acesteia de atracție îi datorăm faptul că ne găsim aci. Ea a avut un rol hotărîtor la alcătuirea planetei noastre.

Gérard îl asculta în tăcere.

— Datorită acestei atracții, masele materiale din care era constituită „nebulosa” planetei s-au strîns laolaltă și s-au stratificat în ordinea densității lor : la centru, elementele cele mai dense, mai grele, iar spre periferie, cele mai ușoare, culminînd cu atmosfera. Cu ochii minții, Gérard urmărea imaginile evocate de Laurent.

Vedea risipindu-se în haos toate materiile incandescente ale nebuloasei „împrăștiate de forța centrifugă a mișcării de rotație”, așa cum spunea Laurent cu ton doctoral.

— Așadar, pentru noi gravitația există de cînd e lumea, iar anti-gravitația e cucerirea veacului nostru. Și la ce o să slujească anti-gravitația dumitale ? That is the question !¹

¹ „Aceasta e întrebarea !” („Hamlet”, Shakespeare.)

— O întrebare care merită răspuns, zîmbi Laurent. Singur nu vezi nici un folos ?

— Știu eu ? De pildă în extragerea cărbunelui și petrolului de la mari adîncimi. Toate minereurile să le faci să-și ia singure zborul în sus, fără cazna pe care am văzut-o eu în minele din Katanga.

— Mda ! incuviință Laurent. Nu e rău pentru un început. Acolo însă problema nu e ridicarea materialului, ci extragerea lui din stratul productiv. Dar ia mai gîndește-te. Zborul ! Ai vorbit de zbor..

— Ai dreptate ! Și în aviație, deși nu văd cum... În ce privește avioanele, consider că ele dau deplină satisfacție.

— Avioanele noastre, dragul meu, sînt ca și păsările : folosesc ca forță de sustentație rezistența pe care o opune aerul. Datorită forței orizontale de propulsie produse de elicea avionului, planul înclinat al aripilor întîmpină din partea aerului o forță de rezistență care este puțin înclinată față de orizontală, încît conține o componentă verticală care echilibrează greutatea avionului.

Cu două șervețe și un cușit, Laurent înjghebă imaginea unui avion. I se păru totuși că Gérard urmărește anevoie.

— Nu știu dacă m-am făcut înțeles, spuse el. Ai văzut, desigur, schiuri pe apă. Sportul acela nou pe platforme hidroglisoare, antrenate de o șalupă cu motor..

— Firește ! Și mărturisesc că m-ar ispiți să încerc și eu dacă aș ști să înot.

— O beție a vitezei, nimic altceva, spuse Laurent. Schiurile de care vorbim sînt ținute la suprafață de forța de rezistență a apei, care se opune planului înclinat al platformei, alunecînd cu mare viteză. Dacă viteza se micșorează, rezistența apei scade și platforma se scufundă.

— Și eu mă duc la fund, rise Gérard. Pesemne că din această pricină avioanele nu pot staționa în aer.

— Desigur, numai elicopterele pot realiza această performanță, folosind elice de propulsie verticală.

— Și atunci ce ar folosi anti-gravitația ?

— Folosul ar fi excepțional de mare, cum ai să vezi îndată. În zborul avioanelor, forța cea mai importantă ca și energia consumată servesc pentru sustentație, adică pentru învingerea gravitației, și într-o măsură mai mică pentru înaintare. Din pricina aceasta, puterea motoarelor de aviație, uzura lor și consumul de combustibil sînt foarte neeconomice. În clipa în care, prin anti-gravitație, s-ar suprima greutatea avionului, adică atunci cînd avionul ar pluti singur în aer, așa cum plutește un pește în apă, toată forța s-ar folosi pentru înaintare ; puterea motoarelor și consumul de combustibil s-ar reduce în mare măsură.

— Da ! Ar fi o adevărată revoluție în aviație, spuse Gérard, meditativ. Gîndul mă poartă mult mai departe..

Începu să descrie stațiunile aeriene plutitoare, gigantice, la care nave aeriene uriașe ar ancora ca niște transatlantice la cheiurile porturilor..

Laurent ridea.

— Totul e cu puțință. Vom trăi să vedem gările dumitale în văzduh, la care se vor opri mașinile văzduhului.

Dar închipuirea lui Gérard, alunecînd pe panta aceasta, nu se mai oprea.

— Un lucru trebuie să mi-l dea invenția dumitale : omul zbu-

zător! De la aripile de ceară ale lui Icar la mașina zburătoare a lui Leonardo da Vinci și pînă în zilele noastre, omul s-a străduit neîncetat să-și ia zborul. Și-l va putea oare lua acum, folosind invenția dumitale?

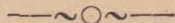
— Fii fără grijă! Omul va zbura! N-a reușit pînă acum, deoarece forța lui musculară este cu totul insuficientă pentru a-i asigura sustentanța, pentru a învinge gravitația. În viitor va putea zbura singur prin plutire. Va fi nevoie să-și atașeze o cantitate de „anti-materie” corespunzătoare greutății lui. Forța lui musculară va fi de ajuns pentru a-i asigura înaintarea.

— Văd! spuse Gérard, entuziasmat de viziunea lui. Oamenii vor decola de pe terase înalte, vor străbate văzduhul în zbor planat, asemenea păsărilor, și se vor simți din ce în ce mai puțin înlănțuiți de Pămînt.

— Și asta nu e nimic, continuă Laurent, antrenat de avîntul prietenului său. Să mergem mai departe cu gîndul... la cucerirea spațiului interplanetar... Invenția asta poate constitui un mijloc excelent de propulsie în viitoarele zboruri în cosmos...

— Te văd foarte bine avîntîndu-te în spațiu cu sfera dumitale năzdrăvană, exclamă Gérard. Iar eu voi scrie romanul aventurilor dumitale în cosmos.

Iși strîseră mina, rizînd, și Gérard porni spre casă, cu pasul lui agale, fluierînd, cu gîndul la minunatele povești pe care le va scrie în curînd.

Cuvîntul autorului

Astăzi, pe tot întinsul Africii, nenumărați alți Mdolomba luptă cu abnegație și eroism pentru împlinirea aceleiași ideal.

Sub ochii noștri, astăzi se desfășoară mărețul proces al eliberării „continentului negru”. Rînd pe rînd, popoarele africane, exploatare și asuprite, își cuceresc independența politică.

Anul 1960 se va putea numi anul Africii. Ultimul bastion compact al colonialismului se dărîmă treptat. Harta Africii se schimbă de la o zi la alta.

Pînă acum, o seamă de țări au și scuturat jugul colonialist.

Acestea sînt: Republica Arabă Unită, Sudanul, Etiopia, Libia, Tunisia, Marocul, Liberia, Ghana, Republica Guinea, Camerunul și Togo.

La 30 iunie, Congoul Belgian trebuie să-și obțină independența. Poveștile noastre vine să înlîmpine această zi glorioasă, care încoronază eroismul patrioților congolezi. În curînd vor deveni independente Somalia Britanică și cea Italiană.

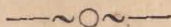
Dar șirul eliberărilor va continua. Sub presiunea mulțimilor, se duc tratative pentru acordarea unei constituții în coloniile Sierra Leone și Kenya. Federația Mali, Madagascarul și Basutolandul luptă și ele pentru dreptul la autoconducere. La 1 octombrie va avea loc proclamarea independenței Nigeriei.

Pînă la sfîrșitul anului 1960, numărul africanilor avînd propriul lor guvern independent va depăși cifra de 120 de milioane.

Vor exista adică mai mulți africani liberi decît cei vremelnici rămași sub dominația străină.

Dar și aceștia se vor elibera în curînd. În Kenya, Nyassaland, Rodezia, în Tanganica, Ruanda-Urundi și Angola au loc neîncetat mari mișcări de masă.

Ideea de libertate și-a făcut drum în conștiința popoarelor africane și, într-un avînt nestăvilit, își scutură pe rînd jugul și exploatarea colonialistă sub care zăceau de secole, croindu-și o soartă nouă și înălțîndu-se din beznă spre lumina civilizației.

Dragi cititori,

Redacția colecției vă pregătește noi lucrări de anticipație originale și traduse, care vor fi pentru voi adevărate surprize.

Abonați-vă la colecția „Povestiri științifico-fantastice” și recomandați-o prietenilor voștri pentru a ne ajuta astfel s-o răspîndim cît mai bine.

Citiți în numărul viitor al colecției
zguduitoarea povestire

„Întoarcerea din Cosmos”

de

GLEB ANFILOV

În drumul ei spre Pămînt, o navă intersiderală pătrunde într-un nor de anti-gaz. Vera, soția astronautului, este ucisă — el însuși grav rănit. O tragedie cosmică în care tîria omului se dezvăluie în teribila ei măreție.

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiunile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

250 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PRETUL 1 LEU